

ZBRASLAVSKÁ KRONIKA

Chronicon Aulae Regiae pochází z významného kláštera na Zbraslavi, založeného Václavem II.; je psána latinsky. Stejně jako všechny naše předhusitské kroniky je dílem duchovních – opatů Oty a Petra Žitavského. Rukopisů se nám dochovalo nemnoho, nejvýznamnější z nich jsou *rukopis vatikánský* (II. kniha) a *rukopis jihlavský* (jako jediný nám dochoval III. knihu)

Ota byl druhým opatem kláštera (po odstoupení Konráda r. 1297), ovšem zanedlouho odstoupil a začal psát (ovšem až po smrti Václava II.) a pokračoval až do své smrti r. 1314. Původem němec z Durynska, na Zbraslav přišel jako jeden z nejmladších mnichů tam poslaných ze Sedlče. Jeho původní záměr byl napsat legendární oslavu zakladatele; unikátní je jeho pokus zachytit duchovní život Václavův. Nedostal se ovšem v psaní ani po jeho korunovaci.

Petr Žitavský se ujal psaní po Otově smrti v březnu r. 1314, doplnil nedodělaný životopis Václavův a v psaní pokračuje do r. 1338, kdy sám umírá. Rozšířil záběr kroniky z českých zemí a zbraslavských událostí i na jiná království a zajímavosti vůbec. Vzhledem ke svému postavení měl dobré zdroje a často sám byl přímo přítomen tomu, co popisuje. Po jeho smrti kronika dále nepokračuje.

Kronika sama se vnitřně dělí na 3 knihy. Část psaná Petrem lze vzhledem k jeho postavení a způsobu psaní považovat za spolehlivou, nicméně je zřejmé, koho pisatel měl či neměl rád. U svých zpravodajů Petr často uvádí jméno, někdy do kroniky řadí přímo samotné zprávy, navíc i známé listy té doby, slohová cvičení na politická témata apod. Časté jsou odkazy na Kosmu, Dalimila, na Alexandreidu a samozřejmě Bibli.

Knih první, započatá Otou a dokončená Petrem (Ota sepsal 51 ze 130 kapitol) začíná několika zprávami o Přemyslu Otakarovi II. a působivou elegií nad jeho smrtí. Dále zachycuje život a vládu Václava II. a krátkou vládu Václava III., vládu Rudolfa Habsburka, radost ze zvolení Jindřicha Korutanského a následné zklamání. Popisuje mj. jednání v Heilbronně, kde opat Konrád nabízel českou korunu Jindřichovi VII., popis svatby Elišky Přemyslovny, příběhy císaře Jindřicha VII. v Itálii a končí se vyprávěním o smrti papeže Klimenta V., zrušení templářského řádu a zázracích po smrti císařovny Markéty. Zprávy nejsou řazeny chronologicky, ale podle toho, jak velký význam jim autor přikládal.

Knih druhá, popisující události od roku 1317 začíná popisem království a dále pokračuje zachycením vlády Jana Lucemburského, jeho rozkol s královnou Eliškou a odchod do zahraničí, potíže římským králem Ludvíkem Bavorem a její součástí je i monumentální žalozpěv nad smrtí Elišky Přemyslovny. Kniha končí Janovým tažením do Itálie (20. a 30. léta 14. stol.). Druhá kniha je psána tzv. *letopiseckým způsobem*, tj. na jaře vždy autor zapsal události uběhlého roku.

Knih třetí začíná návratem královny Karla (prvorozeného syna „královny naděje“ Elišky), do nějž Petr Žitavský vkládá nemalé naděje. Pokračuje vyprávěním o dobrodružstvích Jana Lucemburského v Polsku, Prusku a Rakousech, jeho druhé manželství. Poslední zpráva od Petra je dána k únoru 1338 a tím také kronika končí.

Prameny

Petra Žitavského Kronika zbraslavská, FRB IV, Josef Emler (ed.), Praha 1884. Str. 3-337.

Literatura:

Kronika Zbraslavská. Fiala, Zdeněk (ed.), Heřmanský, František (přel.). Praha: Melantrich, 1952.

Nechutová, Jana. *Latinská literatura českého středověku do roku 1400*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2000. Str. 131-136.

Zbraslavská kronika. Fiala, Zdeněk (ed.), Heřmanský, František – Mertlík, Rudolf (přel.). Praha: Svoboda, 1976.